

Nr 360.

Av herr **Kinmanson m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 20, angående försvarsväsendets ordnande.

Riksdagens beslut 1914 beträffande reservstatspersonalens löner och pensioner innebar obestriddigen ett fastställande av den inbördes relation i avlöningshänseende, som skulle råda mellan reservstatspersonal och personal å aktiv stat.

Emellertid har genom särskilda riksdagsbeslut åren 1918, 1919, 1920, 1921, 1922 och 1923 arméns och marinens personal å aktiv stat tillerkänts dels tillfällig löneförbättring från och med 1918 samt provisoriets lönerglering från och med 1922, dels ock pensionsförbättring från och med år 1919, under det att personalen å reservstat däremot hittills icke kommit i åtnjutande av vare sig löne- eller pensionsförbättring.

Genom att lösandet av reservstatspersonalens avlönings- och pensionsfråga sålunda år efter år uppskjutits, har denna grupp av statstjänare kommit i en alldeles särskilt svår och ekonomiskt betungande undantagsställning. Det lärer väl också knappast kunna påvisas *någon* annan i statens tjänst aktivt sysselsatt personalgrupp, som i jämförelse med övrig aktiv personal inom samma statliga förvaltningsområde blivit föremål för en så irrationell behandling från statsmakternas sida. Även om *definitiv* lönerglering för reservstatspersonalen icke lämpligen kan anses böra företagas förrän i samband med en definitiv löne- och pensionsreglering för den aktiva personalen, torde dock ett ytterligare undanskjutande av en *provisorisk* löne- och pensionsreglering för reservbefälspersonalen icke längre kunna försvaras, så mycket mer som under nuvarande svåra depressionstider denna personals ekonomiska ställning för var dag som går blir allt mera kritisk.

Arméns och marinens avlönings-sakkunniga hava redan den 30 maj 1919 till vederbörande departementschefer avlämnat utredning och förslag till förbättrande av reservstatspersonalens löner och pensioner enligt de grunder, som vid nämnda staters tillkomst av Kungl. Maj:t och riksdag beslutats.

Genom särskilda motioner i andra kammaren har ärendet framförts såväl 1921 som 1922, och vid dess behandling hava såväl statsutskottets ledamöter som enskilda riksdagsmän erkänt det berättigade i en snar lösning av denna för den nuvarande reservstatspersonalen så viktiga fråga.

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 4 saml. 77 häft. (Nr 360—365.) 426 24 1

Ärendet har emellertid hitintills ansetts böra vila i avvaktan på försvarsrevisionens utlåtande och sedermera på Kungl. Maj:ts proposition i försvarsfrågan.

Emellertid hava såväl försvarsrevisionen i sitt betänkande (Del I sid. 569) som ock Kungl. Maj:t i sin den 6 februari innevarande år framlämnade proposition nr 20 i försvarsfrågan framhållit det angelägna i en snar reglering av den nuvarande reservstatspersonalens löner och pensioner.

Ehuru både försvarsrevisionen och Kungl. Maj:t i sina förslag till försvarsväsendets ordnande beräknat särskilda medel till en löne- och pensionsreglering för reservstatspersonalen, har dock något förslag härtill ännu icke underställts riksdagens prövning.

För att framhålla huru strängt staten upprätthåller sina krav och fordringar gentemot reservstatspersonalen må framhållas, att de militära myndigheterna och bland andra den år 1922 funktionerande tillförordnade chefen för generalstaben avstyrkt framställning från personal på reservstat att erhålla befattning såsom rullföringsbefälhavare med följande motivering: »Enligt proposition nr 159 (sid. 10) till 1914 års riksdag angives avsikten med upprättande av reservstater vara att därigenom anskaffa en del av det vid mobilisering erforderliga befälet för billigare kostnad än den, som skulle vara förenad med uppförandet av motsvarande befattning på aktiv stat. Enligt såväl detta uttalande som enligt samtliga de utredningar och kommittébetänkanden, som legat till grund för reservstaternas upprättande avses dessa att giva ett befäl, som i erfarenhet, tjänstevana och tjänsteduglighet skall vara ungefär jämställt med det aktiva befälet och som på grund därav vid mobilisering kan fylla de platser, för vilka sådant befäl icke finnes disponibelt, men för vilka personalen i reserven i regeln icke äger tillräcklig tjänsteduglighet eller tjänstevana. På rullföringsbefälet behöva sådana fordringar på tjänsteduglighet icke uppställas.

Användning av reservstatsofficerare i rullföringsbefattning är därför icke förenlig med reservstatspersonalens ändamål och synes därför icke böra ifrågakomma. Visserligen skulle som ett motiv mot denna åsikt kunna anföras, att reservstatsbefälets avlöningsförmåner och pensioner för närvarande icke stå i ett rimligt förhållande till det aktiva eller från aktiv stat avgångna befälets motsvarande förmåner. Såsom framgår bl. a. av proposition nr 350 (sid. 31—32) till 1921 års riksdag hava dessa förhållanden givits sammanhang med den pågående försvarsutredningen och måste senast i samband med denna regleras, varför jag icke anser dem vara av den natur, att de böra äga inflytande på detta ärende.

På grund av vad ovan anförts får jag i underdånighet avstyrka nådigt bifall till denna framställning».

Följden av ett fasthållande av denna princip jämte den uteblivna löne- och pensionsregleringen gör, att reservstatspersonalen kommit i ett läge, i vilket visserligen stränga fordringar ställas på densamma, men där ingen

vill behjärta dess rimliga och rättvisa anspråk i ekonomiskt avseende. Reservstatspersonalen har blivit en isolerad och utstött kår av statstjänare, som, ehuru den under största delen av sitt liv efter mått och krafter troget ägnat staten sina tjänster, nu befinner sig övergiven av statsmakterna.

Under åberopande av vad ovan anförts samt med hänvisning till vad i såväl avlöningssakkunniges utlåtande av den 30 maj 1919 som motionerna i andra kammaren år 1921 nr 339 och år 1922 nr 40 samt slutligen i försvarsrevisionens utlåtande blivit anført, få vi hemställa,

att riksdagen måtte för budgetåret 1924—1925 bevilja arméns och marinens reservstatpersonal tillfällig löne- och pensionsförbättring i enlighet med avlöningssakkunnigas förslag av den 30 maj 1919.

Stockholm den 22 februari 1924.

H. Kinnanson.

Bj. Holmgren.

Nils Holmström.

Dan. Poppius.

Richard Hermelin.

Erik Uddenberg.

J. Fjellman.

Edvin Leffler.

Karl Starbäck.

Carl Ros.
